

LAKIALOITE 136/2003 vp

Laki neljän kiitos-, katumus- ja rukouspäiväjulistuksen antamisesta

Eduskunnalle

Vuosisataisen tavan mukaan Suomessa on vuosittain annettu julistus neljästä kiitos-, katumus- ja rukouspäivästä eli ns. rukouspäiväjulistus. Vuoteen 1931 saakka julistuksen antoi valtioneuvosto ja sen jälkeen sen on antanut tasavallan presidentti. Julistus on luettu kirkkoissa uudenvuodenpäivänä jumalanpalveluksen jälkeen.

Uusi perustuslaki tuli voimaan 1.3.2000. Perustuslain 57 §:n mukaan tasavallan presidentin tehtävistä on säädettävä lailla. Hallitus katsoi kuitenkin uskonnonvapauslakiesityksen (HE 170/2002 vp) perusteluissa, että tasavallan presidentti voi antaa ns. rukouspäiväjulistuksen entiseen tapaan perustuslain 57 §:ään rinnastettavan tapaoikeuteen perustuen. Tällaiseen kantaa valtioneuvosto oli päättänyt oikeuskanslerin tulkinnan mukaisesti.

Perustuslakivaliokunta totesi kuitenkin em. lakia koskeneessa mietinnössään (PeVM 10/2002 vp), että "Valiokunta pitää kestävämmänä käsitystä, että vuonna 2000 voimaan tulleen perustuslain 57 §:n yksiselitteisestä sanamuodosta huolimatta voisi olla vuosisatoja vanhaan käytäntöön pohjautuvaa lain veroista tapaoikeutta". Näin perustuslakivaliokunta ilman laajempia perusteluja ahtaasti tyrmäsi perinteisen käytännön eikä pitänyt ikivanhaa tapaoikeutta tässäkin poikkeuksellisessa erityistapauksessa lakiin verrattavana.

Rukouspäiväjulistus lienee lähes ainoa menettely, joka perustuisi vanhaan tapaoikeuteen. Sekään ei rajoita kenenkään oikeuksia eikä pakota ketään mihinkään. Se on puhtaasti osa suoma-

malaista hengellistä ja kansallista perinnettä. Vaikka olisi ollut vahvat perusteet jatkaa perinnettä ilman erillistä lainsäädäntöä, on perustuslakivaliokunnan kanta merkityksellinen. Tämän johdosta on tarpeen säätää erillinen laki, jolla tasavallan presidentille annetaan oikeus antaa vuosittain julistus neljästä kiitos-, katumus- ja rukouspäivästä pitkän perinteen mukaisesti. Suomen kansalla on edelleen syytä sekä kiitokseen että katumukseen rukouksen ohella. Laki ehdotuksessa lähdetään siitä, että julistuksen laatimista varten voitaisiin asettaa toimitusministeriön lisäksi evankelisluterilainen kirkko, ortodoksinen kirkko, Suomen Vapaan Kristillisyyden Neuvosto ja Suomen ekumeeninen neuvosto. Julistus voisi edelleen sisältää asialliset kehotukset ja Raamatun tekstit mainittuja päiviä koskien. Julistuksen tulisi sisällöltään edistää lähimmäisenrakkautta ja oikeudenmukaisuutta yhteiskunnassa ja maailmassa. Se julkaistaisiin edelleen Suomen säädöskokoelmassa.

Julistuksen antaisi tasavallan presidentti perustuslain 58 §:n 3 momentin mukaista menettelyä noudattaen eli ilman valtioneuvoston ratkaisuehdotusta, koska sen voidaan katsoa soveltuvan hyvin mainitun momentin 3 kohdan mukaisesti ratkaisuihin. Pykälät vastaavat lain julkisesta arvonnannon osoituksista (1215/1999) sisältämien säädösten mukaisia menettelyjä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan siten, että tasavallan presidentti voi antaa julistuksen vuodelle 2004, jolloin vanhaan hienoon perin-

teeseen ei tule tarpeetonta katkosta. Siirtymäsäännöksellä mahdollistetaan myös se, että vuoden 2004 julistuksen valmistelu voidaan toteuttaa aiempaan tapaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

neljän kiitos-, katumus- ja rukouspäivä julistuksen antamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tasavallan presidentti antaa hyvissä ajoin ennen vuodenvaihdetta julistuksen seuraavana vuonna pidettävistä neljästä kiitos-, katumus- ja rukouspäivästä. Presidentti tekee päätöksensä valtioneuvostossa ilman valtioneuvoston ratkaisuehdotusta.

Julistus julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetun julistuksen sisällön laatimista varten voi olla erityinen toimielin. Sen asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä

voidaan säätää tasavallan presidentin asetuksella.

Toimielimen asettamisesta päättää presidentti, jollei asettamispäätöksen tekemistä ole säädetty muun viranomaisen tehtäväksi. Presidentti tekee päätöksensä valtioneuvostossa ilman valtioneuvoston ratkaisuehdotusta.

3 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa vireille pannun julistuksen käsittelyyn.

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2003

Toimi Kankaanniemi /kd
Päivi Räsänen /kd
Timo Soini /ps

Lauri Oinonen /kesk
Kari Kärkkäinen /kd